

NOWINY

DLA WSZYSTKICH

DIENNIK ILLUSTROWANY
Cena nru wszędzie
3 ct. (6 hal.)

PRENUMERATA w Krakowie
i Podgórzu miesięcznie K. 140

Na prowincji miesięcznie K. 150
Prenumerata za granicą:
miesięcznie 1 mk. 50 fm. 2 franki 50 ct.

OGŁOSZENIA —
Na pierwszej stronie przed
tabelami za wiersz petitiu 1 K.,
ogłoszenia na czwartej stro-
nie za wiersz petitiu po 20 h.
Nadeślano za wiersz 60 h.
Inseraty prowadzi w swoim
zarządzie p. St. Cyrankiewicz,
ul. św. Jana 1. 80, dom
pod „Pawiem“ oddr. dr. dałypop
a wyjątkiem niedziel i świąt.

Na Lwów skład i ekspedycja:
Agencja Sokołowska
— Pański Hausmann 9 —

REDAKCYJA I ADMINISTRACYA:
ul. Zaczęta 7 (obok gmachu starostwa)
Telefon Nr. 512.

Redaktor naczelny:
LUDEK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustne, telefoniczne i listowne przy-
maje redakcja — (Telefon 512) — od godz. 7 rano
do godz. 8 wieczorem. — Rękopisów nie zwraca się.

„Nowiny“ wychodzą codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni świątecznych. — W chwilach ważnych dodatki wieczorne.

Żył — i przy sobie drugim dał żyć, taka jest dewiza p. **Wicentego Satalekiego**, właściciela fabryki parowej wyrobów wędlin w Krakowie, którego wyroby byłyby w białych filiach w Krakowie się rozchodziły, ale niemał po całej Europie są wzięte, a Wiedeńowi tak zaimportował że cały Wiedeń tylko o wędlinach krakowskich marzył i liczył, że w końcu wędliniada, a krakowskie filiarki z jego wyrobami są domniemane, a p. Satalekiemu, który nie ma synów z tych fili, lecz daje jakie takie utrzymanie przy obecnej stagnacji w Krakowie.

Od A do H są w biurze wydawniczej „Przedmowa do cmentarza“ w Krakowie St. Cyrankiewicz, przy ul. św. Jana 1. 20 do przeczytania i rozwiania, a p. podawanych na cmentarzu krakowskim po rok 1887.

Zwraca się uwagę na ogłoszenie nowo otworzonej **Piwarni Żywieckiej** przy ul. Baszowej i F-g. Jawoj.

Uwaga na siebie zwraca rządowo uprawniona **Chmurskiego**, która nie tylko w szklanice nie pęka, jak wodom zagranicznym, ale je przewyższa.

Z pola wojny.

Pisma rosyjskie niecierpliwą się, z wielką irytacją piszą o „niedoleństwie“ (!!) Japończyków, którzy nie zdołali uprzedzić koncentracji wojsk rosyjskich, opóźniają swoje operacje na lądzie, pozwalają sobie jeździć nie przekraczać Jalu — i diabeł wie, co knują. Ale niechno rozpoczyna, to się pokaże dopiero, jakie dostaną cięgi. Nad Jalu, nad Liaojang rozstawione są wojska rosyjskie, które, według zapewnien tych pism rosyjskich, są dwakroć silniejsze od wojsk japońskich na lewym brzegu rozstawionych. A między Kinliencang i Anung cały pas kraju leży się od fortów rosyjskich. Straże przednie stoją przy Kasand i na jednej z wysp koło Jalu. Razem jest w tej stronie wojsk rosyjskich 50.000, Japończyków ledwo 20.000. Japończycy zaś ogłosili w Tokio, że jest tam Rosyan razem tylko 20.000 w Kinliencang stoi ich 4000, stamtąd aż do Tatungku mają co dwie mile posterunki. O japońskiej armii wiadomo trzy jej osobne korpusy, trzy armie. Pierwsza pod jen. Koroki stanęła w Korei na początku lutego; druga dowodzi jen. Oku — ale gdzie ona operuje, nie wiadomo; trzecia była ściganą w nurem do przewozu w porcie japońskim Ujina, dalsze jej ruchy niewiadome. W całej Mandżurji mają Rosyanie, jak zapewniają, 250.000 żołnierzy i zdążyli siły swoje z japońskimi zrównoważyć. Eskadry floty rosyjskiej z Europy ścigane do Kronstadt mają wyruszyć do Azji rzekomo w połowie czerwca i stanąć tam w

końcu lipca. Nowy komendant Skrydlów zamierza, zdaje się, nowe plany przeprowadzić, gdyż wyraził się, że Port Artur jest silną twierdzą, ale port bardzo dla floty niedogodny, gdyż na wjazd zanadto wąski, a jest on nadto w znacznej części zalatrasowany. Uważa on zatem, że głębszym portem dla działań floty powinien być w lecie Władawostok.

Co do opóźnienia działań japońskich na lądzie, to trzeba pamiętać o trzech okolicznościach: najpierw, że działania te stoją w ścisłym związku z działaniami floty, z bezpieczeństwem na morzu Żółtem i Japońskim, z dowozami trendów, amunicji, prowiantów. To bezpieczeństwo nastąpi dopiero po ubezwładnieniu floty rosyjskiej w Port Artur.

Powtórę: podczas wojny z Chinami w r. 1894, na zmobilizowanie i transport

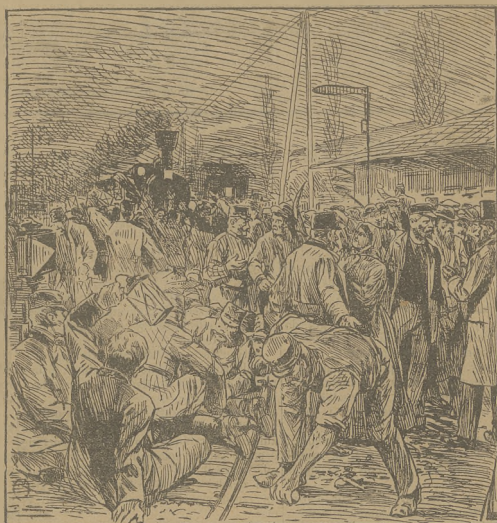
armii, tylko 75.000 ludzi, potrzebowali Japończycy ośm miesięcy. Teraz operują armiami w sile co najmniej 800.000.

Potrzebie, nie dadzą oni się prowokować, nie mają zwyczajnie hazardować się zaniem wszystko nie będzie gotowe, powódzenie zapewne, a niemniej skuteczną obroną w razie niepowodzenia.

Te uparte cnoty małego ludu mogą pisać rosyjskie trytony — ale to już tak jest.

Wiadomości o pomniejszych porażkach Rosyan nad Jalu i przy Port Artur, twarzyszy jedna bardzo sensacyjna. Oto Rosyanie rozpoczynają sami działania ofensywne; niech sobie Japończycy knują swoje plany, a tymczasem Rosyanie urządzają najazd Korei, wlatując w okolicach Czemułpo! Zajmą całą Koreę...

Kłórdy, jak, czy balonami, czy na o-

Strejk kolejarzy węgierskich: Strejkujący wstrzymują odejścia pociągów, kładąc się na szynach. Według fotografii. (Patrz telegramy na końcu numeru).

Nowo otworzony
Salon mód „IRIS“ Kraków, Szewska 8,
narożnik ul. Jagiellońskiej.
POLECA

najnowsze modele paryskie i wiedeńskie.
Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie mod-
niarstwa wchodzące po cenach najprzystępniejszych.

kręta. których nie mają, czy w ukryciu przed lądową armią japońską, oraz w ukryciu przed admirałem Togo... to są tajemnice twórców tej kaczki o niespodzianej ofensywie rosyjskiej.

Koszta wojny.

„Times” donosi z Petersburga o przypuszczalnych kosztach wojny rosyjsko-japońskiej. Według tego obliczenia do 15 kwietnia koszt w ministerstwach marynarki, wojny i komunikacji wynosił 92 i pół miliona rubli, do końca czerwca wydatki będące dalszych 100 mil. rs., a od tego czasu przypadnie po 30 mil. na wojsko lądowe, a 10 mil. na marynarkę, a do końca roku 1904 — 45 mil. rs., jeżeli zaś wojna potrwać miała półtora roku, to koszt urosną do olbrzymiej sumy 800 mil. rs. Obliczenie to jest bardzo a bardzo optymistyczne).

Anglicy w Tybecie.

Pierwsza część programu wyprawy angielskiej do Tybetu została już ukończona. Po stożeniu bitwy z zastępem Tybetańczyków, liczącym 900 ludzi, z których 190 poległo, a 70 dostało się do niewoli, Anglicy weszli do Gyanse; tak w ogólnym zarysie przedstawia się dotychczas „pokojowa” wyprawa angielska. Dotychczas straciło życie półtora tysiąca Tybetańczyków, pragnących stawić jej opór.

W Gyanse samym Anglicy nie znaleźli już przeszkody poważniejszej; komendant twierdzy, Tybetańczyk Jongden, u prosił go, aby wojsko angielskie nie zajmowało twierdzy, naraziłoby to bowiem komendanta na wielkie przykrości. General Mac Donald wysłuchał tej najsłabszej i poprzestał tylko na zwiędzeniu warowni z tej prostej przyczyny, że jest ona niemożliwa do zamieszkania; dachów niema wcale, stare mury grożą zawaleniem. Tyłko kilka nowych budynków koszarowych znalazłono w jakim takim stanie, w tych też zamieszkali Anglicy.

Mac Donald udał się następnie do klasztoru Lamy i zapowiedział mu, że Anglicy nie będą przeszkadzać spełnianiu obowiązków religijnych duchowieństwa lamaickiego. Gdyby jednak przy którymkolwiek z kapłanów znalazłono broń, komendant nie będzie ich uważał za duchownych, ani traktował jako takich. Śnać broni owej znalazło się w klasztorze obficie, jak bowiem doniosły depesze, generał angielski nalożył „karę” na klasztor w Gyanse. Jak jest ta kara, na razie dokładnie nie wiadomo, przypuszczają tylko można, że lamów uwieszono, a klasztor zajęli Anglicy.

W parlamencie angielskim sekretarz stanu do spraw indyjskich zapewnił, że Anglicy nie posuną się dalej poza Gyanse i tu będą oczekiwali na delegata tybetańskiego, wysłanego przez Dalaj Lamę z Lassy do zawarcia z Anglikami sąsiedniego traktatu. Obecnie jednak gazety angielskie zapowiadają, że sprawa na tem się nie skończy i że Anglicy niebawem podążą do stolicy Dalaj Lamy.

Powodów do podjęcia tej wyprawy znaleźć się poddostatkami. Już dziś pisma urzędowe i półurzędowe zarzucają władzy Tybetu, iż trwa on w uporze i nie chce załatwienia zgodnego spornej kwestyi; należy zatem wymówić na nim tę zgodę i upór jego przełamać. Ze zaś to będzie rzecz kosztowna, więc Anglicy każą sobie zwrócić koszt tej wyprawy, choćby w postaci utrzymania w Lasse stałego garnizonu i rozciągnięcia opieki nad dochodami skarbu tybetańskiego.

Tak się zaczynały zawsze wszelkie okupacje angielskie; w ten sposób zajęto poszczególne prowincje Indyi, taki też los prawdopodobnie czeka i krainę Dalaj Lamy.

Narazie rząd angielski zapewnia, że o zajęciu Tybetu nie myśli, bo i czas jeszcze myśleć o tem. Z Gyanse do Lassy kawał drogi, a przeprawa przez góry i przez rzekę Bramaputę nie należy do przedsięwzięć tybetańskich. Potrzeba na to długich tygodni, a może i miesięcy. Zanim Anglicy dotrą do Lassy, upłynie lato, a kto wie, może i zima w drodze ich zaskoczy. A po zimie — ktoż zdoła przewidzieć, co będzie

w przyszłym roku. Tylko śmiełsi, więcej otwarci z pomiędzy Anglików, nie krępujący się względami dyplomatycznymi, z pewnością, że w przyszłym roku Tybet będzie powiniąć „prawie angielską”, jak nią naprzykład jest dziś Egipt. O „zajęciu” Tybetu nie mówi się wcale, bo zresztą mówić niema potrzeby.

Z KRAJU.

Nowy Sącz, 22 kwietnia. (Trzecia rozprawa o katastrofę kolejową między N. Sączem a Marcinkowcami. — Przedstawienie amatorskie. — Nocie pożary.) Wczoraj 21 bm. rozpoczęła się przed tutejszym trybunałem sądu handlowego pod przewodnictwem dra Drobnera trzecia rozprawa p. Cypryana Kopacza, dozorcę przewoźnego telegraficznych z Limanowy, przeciw skarbowi kolejowemu o nawigację 60.000 koron, rentę miesięczną po 1.600 kor. odszkodowanie i koszt leczenia w kwotę kilkunastu tysięcy koron z powodu katastrofy kolejowej pod Marcinkowcami, której ofiarą padł także p. Kopacz. — P. Kopacz stał w asystencji owego doradcy prawnego adw. dra Chodackiego w Nowym Sączu, zaś skarb kolejowy zastępował nadradca prokuratorzy skarbu we Lwowie dr Niewiadomski.

W czasie kłótni Kopacz znajdował się p. Kopacz w pierwszym wagonie pociągu osobowego, na który z największym impetem najechał wagon pociągu towarowego. W 18 miejscach doznał p. Kopacz uszkodzeń cielskich, nawiąszyły się nerwicy urazowej, przyspieszenia umysłowego, herustannego bólu głowy. Kule na nogę tak, że jest niezdolnym do żadnej pracy ani fizycznej, ani też umysłowej.

Dzięki staraniom zastępcy p. Kopacza adw. dra Chodackiego, ministerstwo kolejowe udzieliło p. Kopaczowi zaliczkę 1000 kor. na koszt leczenia się. P. Kopacz pozostawał pod kuracją specjalistów chorób nerwowych profesorów w Krakowie, których świadectwa, dołożone do aktów procesu, mają stanowić dowód kaletwa i cierpienia. Nadto na był jeszcze przeprowadzony dowód że znawców profesorów dra Pareńskiego i dra Wacholca z Krakowa za zgodnym wnioskiem zastępcy

Zbrodnia lekarza.

95

Wszedł do sali podprefektury. O godzinie trzeciej kanał wywiódł białą chorągiew nad szpitalem wojakowskim. Wywie siono.

Batalion strzelców, który przechodził przez miasto, skierował na ten smrotny lachman ogień plutonowy i stracił go.

O godzinie piątej w Sedianie wszystko się kołobieżnie. Cała armia nadbiegła do miasta. Strzelcy pochylali się na chodnikach, wchodzili do bram domów, kładli się na ulicy, otuleni w płaszcze, lub padali jak bezwładne masy pod wozy, działa, skrzynki z amunicją, w rynsztoki; niebawem zapelnili wszystkie ulice i chodniki.

Napoleon się poddał! Wojsko w niewoli!... Była godzina szósta bliska. Mrok zapadł i zaczął mrzyc deszcz drobny i przejmujący.

Na ulicach formowały się jakby obozy, żołnierze zbierali broń, lamali strzelby i z tych szczątków rozniecali ogień na placach. Inni bagnietami dobijali rannych konie, rabali je na sztuki i mięso piekli nad ogniem.

W Sedianie zabrakło żywności.

IV.

Tak zeszła noc. Nazajutrz o świcie Mac doloł wyszedł. Bitwa się skończyła, nuda została Marya sama i przebiegła nieszczęśliwie. Zabrały ją trąbki, zwolujące żołnierzy do szeregów, a echa jowialstwa różnorodnie dźwięki, jakimi pułki różniły się między sobą.

Na murach, na każdym rogu ulicy po przypłano afisz z rozkazem złożenia broni.

Rozgrywały się wtedy sceny nieopisanego rozprężenia i zamieszania. Żołnierze lamali strzelby, saperzy sekierami rabali działa kartaczowe.

Artylerzyści zagwałdzali armaty, drugożali działa, skrzynie z prochem, pchali rękami i staczali do Maas całe wozy z bronią i amunicją.

Niektórzy w przystępie nagłego obłędu najwyższej rozpacz odbierali sobie życie kulami z karabinów. Jakis żuaw opart się o szybę sklepu kolonialnego na ulicy Mesnil, wyrwał sobie włosy z brody i walczył zapiadę z pięcioma towarzyszami, którzy rzucili się do niego, chcąc go powstrzymać.

Wieczorem zaczęło się grupowanie jeńców na półwyspie Igles.

Nad brzegiem Maas w kopalni kamienia rozlokował się oddział piechoty.

Trzej żołnierze trzymali się na ubożu,

siedzieli, albo raczej leżeli w rodzaju dotu, który pozostawia po wysuszeniu w powietrzu głazów. Wszyscy trzej prawie w jednym wieku, bardzo młodzi, leżeli, jakby markwi. Przed nimi, nad nimi, na półwyspie, tłoczyli się jęńcy, lamali gałęzie drzew, krzyczeli, wołali jeden na drugiego, odpowiadali sobie najczajem. Młodzieńcy nie zwracali na to najmniejszej uwagi.

Noc była bardzo ciemna, a od czasu do czasu, zrywał się nagle silny wicher i napadał czarne chmury; zanosiło się na deszcz.

Nagle jeden z trzech żołnierzy poruszył się, wyciągnął nogi i ręce, podniósł się nieco i rozglądał około siebie, przecierając oczy. Pochylił się nad swymi towarzyszami, przyglądał im się chwili kilka z bliska i szepnął:

— Śpią słodko, jakby byli w swoich łóżkach i jakby matka śpiewała im do snu.

Podniósł się, przeskoczył przez śpiących towarzyszy, wyszedł z grotu i udał się na półwyspie.

Wrócił po kilku minutach, niosąc nargeczne drzewa. Rzucił swój ciężar na ziemię, wyszukał dwa płaskie kamienie i rozniecił ogień. Potem usiadł przed nim i grzał się, złożywszy nogę na nogę; oparł głowę na rękę i zamyslił się.

Ogł dalszy nastąpi.

Zakład Tapicersko-Kajetana Dudziaka
Dekoracyjny

w Krakowie, ul. Floryjańska l. 37, pełna kompletne urządzenia salonów, sów swyżycano i rozkładane, pikryse meblowe, materace, poduszki, koldry, portyry, franki itp. po cenach możliwie niskich. Podjąwszy się tapetowania, fransz i wszelkich robót tapiearskich. (996)

skarbu kolejowego nadarzył prokuratorowi skarbu dra Niewiadomskiego i pełnomocnika p. Kopacza adw. dra Chodackiego i do prze prowadzenia tego dowodu udrożono rozpra wę do 5 maja br., kiedy ci sami profesory jako zwany, orzekną w wiadomej sprawie p. Szuły z Zakopanego.

Wczoraj 21 bm. o godz. 8 wieczór urządziło tu Tow. kasyno w wielkiej sali własnego lokalu przedstawienie amatorskie. Ode grano komedję M. Bałuckiego „Dom otwar ty”. Sala była przepiękną inteligencyą, która nie szczędziła oklasków zaśluzonych amatorom, wywiązującym się znakomicie ze swych ról.

Pożary na przedmieściu Załubieże ciągle wylęgają bez końca. W nocy 21 bm. wylęknął się dwa pożary na Załubieżu, zw. „Piekło” w domu p. Krajewskiego i Bau mans. Mimo szalonego wichru udało się straż y pożarniej niekiedy, pod kierownictwem dzielnego komendanta p. Habastry, ugasić ogień.

Te przedmieście jest latem piekłem: sta nowi ono przytek wszelkiego rodzaju zna cychodów, pijaków i nierządnie, anglicyzują cych się kilkunastu i kilkunastu w jednej dre wianej chacie, a zdolnych do rozniesienia takich pożarów. Jak mówią — znalezione porożnienie po całym tem przedmieściu kartki, odrastające się spalaniem całego „Piekła” do końca maja br. Mieszkańcy tego przedmieścia apelują więc do energi cznego burmistrza miasta adw. dra Barba ckiego o środki ostrożności i bezpieczeń stwa.

Zreformowanie Krynicy. Oddawna już zwracano uwagę na konieczność dokonania reform w jednym z najbardziej nieuczestnych zakładów leczniczych w Galicyi, Kry nicy, która stanowi własność rządową. Pisma galicyjskie obecnie domagają się aby: 1) grun townie zmienić administrację — złożyć ją w ręce jednostki dobrze obznajmionej z tem przedsiębierstwem, a stałe będącej na miej scu, a wykluczając biurokratyzm; 2) zmienić system gospodarczy, który powinien polegać nie na wyciąganiu jaknajwiększych zysków ze szkoda przedsiębiorstwa całego, nie obni żając wartości tegoż, ale podnieść przede ciele i odpowiednie wkłady; 3) wprowadzić pe wien kontakt przedsiębiorstwa rządowego z resztą przedsiębiorstw prywatnych i utwo rzyć pewną ograniczoną całość, aby nie było zakładu i zdrojowiska Krynicy i Skel. in, ale jeden zakład zdrowo-kąpielowy w Krynicy, aby nie trądziło tam tyle władz, jak za rząd zdrojowy, kolumna zdrojowa, urząd zmierz krynicy i urząd gminny zdrojowiska. Jednostka zakładu jest potrzebna, bo jedne przedsiębiorstwa bez drugich istnieć nie mo gą. Rząd na 1883 pokroje dla gości, a oby watele posiadają ich 1500 dla gości, rząd posiada jedną restaurację, a na gruncie gmin nym są 3 restauracje i 4 pensjonaty więk szej i kilka mniejszych — a zatem te przed siębiorstwa wzajemnie się uzupełniają. Jeżeli się pomyśli na gruntownie załatwi te trzy sprawy, to reszta spraw, dotyczących sanacji Krynicy, nie będzie nasuwała wielkich trud ności. Jeżeli w zakładzie kąpielowym w Kry nicy na 16 pokoi gościnnych przypadła 1 gabinet kąpielowy, to każdy przyznać musi, że niewieleżni wybudować należy nowe fa zienki borowinowe, oraz łazienki do kąpie li szlucowych mineralnych, do kąpie li zwykłych, igliwowych, solankowych i siarczanych. Ta ludowa i urządzenie powinny być zastoso wane do miary zdrojowisk europejskich. Na równi z tem jest potrzebny nowy zakład hy dropatyczny, z którym łączą się także zwie kszenie wodociągów, aby wszystkie domy pry watne były zmuszone zaopatrywać się w wodę wodociągową. Następnie trzeba będzie zwiększyć łaźienki mineralne, sprowadzić ru

rami wodę ze zdroj. słowińskiego, powięk sząć chodnik kryty, uregulować rzeczkę Krynicką.

Z sali sądowej.

Kraków, 23 kwietnia.

Bezczelny napad. Przed sądem przysię głych odbyła się dzisiaj rozprawa przeciw trzem „andrusem krakowskim”, a mianowi cie: Janowi Zrotowskiemu, 17-to letniemu pomocnikowi kufarakiemu, Józefowi Plewie, 21-wletniemu 17-to letniemu wyrobnikowi, oraz Stanisławowi Zakowi, 18-to letniemu, z za wodu pomocnikowi stolarkiemu. Trybunałowi przewodniczył r. Bloniarzewski, wcielił oskar że nienie prokurator dr Solak, a bronili pp.: dr Relfer, dr Marek i dr Filmowski.

Dnia 27 stycznia br. w wyraży się na śli zawkę, na Błonia: Karol Swoboda i Stani sław Gwóźdź, czterastoletni chłopcy. Zale dwoje zaczęli się ślizgać, gdy wtem napadło ich trzech młodzieży z okrzykiem: „lupaj, chwytały”. Chłopcy rzucili się do ucieczki, lecz napastnicy złapali ich i osk. Zrotowski z Plewą poczęli się domagać, by chłopcy dla imi żywy. Wówczas Swoboda z płaczem obiecał się okupić i ofiarował oskarżonym ostatnie pięć centów, lecz w odpowiedzi biedny chłopiec otrzymał tak silne uderzenie pięścią w twarz, że powalił się na łód, a wtedy Zrotowski i Plewa przemocą zdarli chłopca żywy z nóg, przemocą urwali mu obcas.

W krótkim czasie napastnicy odebrali chłopcom żywy, a nado zabrali Swobodzie portmonek z 10 hal.

W toku postępowania dowodowego oka zało się, że głównymi sprawcami tego na padu byli Zrotowski i Plewa, zaś Zak tylko im pomagał.

Ponieważ sędziowie przysięgli zaprzeczali pytanie w kierunku zbrodni rabunku i tylko zaskarżili pytanie co do kradzieży, przeto trybunał skazał Zrotowskiego i Plewę, ka zedego na 4 miesiące, zaś St. Zaka na 3 mie sięcie ścisłego aresztu, obustronnego postem i twardem łożem co tydzień.

Go słyszać w mieście?

Kraków, dnia 24 kwietnia.

KALENDARZ.

Dziś w niedzielę Fidelis — Jutro w ponie dzielę Marka — Pówturę we wtorek Kłeta. Wschód słońca 24 h. m. o godz. 5 min. 3 — zachód o godz. 6 min. 54 — długość dnia go dzin 18 min. 61.

Niedziela.

Teatr. W mieście „Poniedziałek słotny” kom. w 5 akt. a w 6 obrazach W. Schepiera.

Koncerty. W rezursie urzędniczej koncert spacerowy o godz. 5 po poł.

Zgromadzenia. W lokalu stow. właścicieli realności Rynek gł. 21 p. o godz. 4 po poł.

W sali Białej miejskiej zgromadzenie członków Tow. weteranów wojpowskich o godz. 8 po poł.

W lokalu stow. katolickich przedwio (ul. św. Jana 16) walne zgromadzenie członków stowarz. o godz. 8 po poł.

Festyn. W parku dra Jordana festyn na do domu „Pracy” na Kałmierz u godzinie 9 po poł.

Z teatru miejskiego. (Repertar.) Werek „Kupiec wenecki” kom. w 8 obr. W. Szekspira (ceny zmniejszone do połowy).

Środa „Najlepszy środek” krot. w 3 akt. A. Bissona (ceny popularne).

Czwartek ze względu na przygotowania do Lilli Wenedy, teatr zamknięty.

Piątek „Markia Priola” (występ trupy fran cuskiej).

Sobota „Lilla Weneda” tragedia w 5 akt.

Jul. Stowackiego z muzyką W. Zeleńskiego. Niedziela „Lilla Weneda” i t. d.

Teatr ludowy. Każdego dnia ta instytu cja nie ma szczęścia. I pod dyktando asym ptycznego artysty p. Jejego nie umiśnieć się do niej fortuna. Teatr ludowy w Kra kowie ma bardzo z niekorzystnymi warunka mi do czyszenia. Instytucja ta położona żył na uboczu i bardzo niedogodnie urządzona, wymaga przedsięwzięcia kierownika zasob nego w *kapitał*, wymaga dalej bardzo ener gicznego i fachowego kierownictwa, a nie rzad *dydaktyko-wielogłówny*. Przedstawie nia, urządzane przez p. Jejego na prowincyi, jakkolwiek dobre artystycznie, nie przyni oszy spodziewanych korzyści materialnych i dlatego p. Jejde powrócił do Krakowa. — Obecnie wraca p. Jejde na scenę teatru miejs kiego, gdzie dyrekcyja przyjmując go z otwar tami rękami.

Lecz co będzie teraz z teatrem ludowym?

Festyn na „Dom Pracy” na Kałmierz odbędzie się jutro w niedzielę o godz. 9-jej po południu w parku Jordana. Wrazie nie pogody zostanie odłożony. Komitet dokłada wszelkich starań, by festyn wypadł jak naj lepiej.

Walne zebranie stow. katol. pracowników konferencyi damskiej odbędzie się w niedzielę 24 bm. o godz. 3 po poł. we własnym lo kalu przy ul. św. Jana 16, na które członk ów i gości zaprasza się.

Gdyne miejskie zgromadzenie. Związ ków kobiec. odbędzie się w niedzielę 24 bm. o godz. 3 popoł. w lokalu własnym (Rynek gł. 1. 13 III p.), celem omówienia pro gramu dalszej działalności oraz wykładów i wieczornej nauki dla robotnic. Jaknajlepiej szyć udział członków pożądan.

Poniedziałkowy pogadanka odbędzie się w redakcyi „Nowego Słowa” d. 25 h. m. o godz. 6 wieczorem na temat sprawozdań z broszur najnowszych o kwestyi kobiecej. (Rynek gł. 1. 13 III p.). Wstęp wolny dla pre numeratorów „Nowego Słowa” i członków „Związku kobiec.”

Uroczystość 3 maja. W poniedziałek 25 h. m. o godz. 7 wieczór odbędzie się w Ko le mieszańskim pod przewodnictwem pre zesa p. Kosobudzkiego, posiedzenie ogólnego komitetu, w celu ułożenia programu przed południowej uroczystości 3 maja.

Ociemniali poeta. Od jednego z przyja ciół otrzymujemy następujący podniośły wiersz ociemnialego poety, p. Stanisława Baręcza:

HARMONIE POGANI
F. Stanisław Baręcza Zaleskiej.

Światłem po szczytach idzie Dobroć-Boża.
Błogosławieństwo rozlewa w przetrzwa.
Jak słonko szmeru srebrne przesyła zdroju?

Jak krepci pierzei młocne słonca wino?
W ciemnych błękitach nieczernim spokoju
Przepływa Dobroć-Boża nad krajiną...

Złotyś uśmiechem łak rozwija kwiaty,
Grzaniem blasków cześć płowe zbóż;
Szczęciem wszędy wiatr w Dobroć-Bożę
W mojej serce niezmierzono świąty.

O, jakie cudo jawią się w mej duszy!
Barw niewidzialnych grają mi promienie...

Dźwięk nieślicznych napawa me uszy...
W mem sercu błyka zachwyt wzruszenie!

Do dna mej duszy rozpromienia morza
Świętym uśmiechem wielka Dobroć-Boża.

Stanisław Baręcza.

Wystawa historyczno-krajoznawcza w Krakowie. W najbliższym czasie urządzona zostanie w Krakowie wystawa historyczna pejażu ze zbiorów prof. Siedleckiego i p. Ja sińskiego, znanych zbieraczy dzieł sztuki, któ rzy, zaraz po wyłonieniu się takiego projektu, ofiarowali cenne swe kolekcje do użytku wy stawy. Będzie to wystawa jedyna w swoim rodzaju, dająca wyserpcyjną obraz historyi pejażu i będzie wysoce pocezająca. — Będą

ILUSTRACJA POLSKA

W Krakowie najlepszy tygodnik dla rodzin polskich
30 ilustracji w numerze. Dwie powieści. Kwartalnie K. 3-90.

Redakcja Kraków, ul. Zaczęta 1. 7.

tam reprezentowane w wyborach reprodukcyjnych wszystkie wymienione kierunki pejzażu, począwszy od prymitywów aż do sztuki japońskiej i wszystkie bardziej zaawansowane artystyczne indywidualności. Najbardziej ciekawe i ponażające będą reprodukcje dzieł polskich artystów, dzieł, których nawet niema w kraju, jak np. dzieła Gieryskiego. Najnowszy zaś pejzaż polski będzie reprezentowany przez Czełmowskiego, Stanisławskiego i Rusaczyka, dzierżących dzisiaj berło mistrzostwa w tym dziale sztuki malarskiej.

Ceny węgla w miejscim składzie obniżone zostały do kwoty 73 hal za cetrar cłowy z dostawą do domu, zaś w składzie na miejscu do kwoty 65 hal.

Przeгляд korpusu krakowskiego. Odbył się wczoraj na blichach z powodu objęcia komendy przez komendanta korpusu krak. Horsetyńskiego. W czasie przeglądu otrzymali niektórzy oficerowie odznaczenia.

Strejk kolonjarzy węgierskich odbija się także na interesach handlowych w Gaiicy. Wszelkie przybytki do Węgier nie są przyjmowane na pocztach galicyjskich, zaś listy nielegalne znacząco opóźnione, ponieważ poczta idzie częścią prywatnymi kolejami, częścią statkami parowymi na Dunaju.

O „filantropijnym” skandalu krakowskim donosi „Goniec warszawski”: Zbiieranie fantów na niedawna weźmie gospodarkę zajmowała się także p. K., która chodziła po sklepach krakowskich i wykazywała się pełnomocnictwem różnych pan z arystokracji, jak k. Lubomirskiej i kilku innych zbierała rozmaite fanty, które następnie zatrzymywała dla siebie, bezwzględnie zaliczając je do swoich. W sprawę tę wdała się wreszcie policja krakowska i p. K. była już przesłuchana przez władze teatralne. O ile arystokratyczna panie komitowie nie wyrównają szkody, sprawa weźmie dalszy nieprzyjemny obrót.

Stuszną uwagę. Od jednego z przyjaciół naszego piśmi otrzymujemy list w sprawie zbierania fantów:

„Cudny dobroć chęci i godności naszych pan w zbieraniu fantów na różne loteryje; byłoby to jednak bardzo wskazane i racjonalne, aby panie komitowate rozdzielały to czynność w ten sposób, że jeżeli Kraków ma 9 obwodów, aby każda z pan miała przyczynę do zbierania fantów inny obwód. — W Krakowie jest inaczej — wszystkie panie komitowate zbierają fanty w samem mieście, wskutek tego nie każdy obywatel jest w możności założyć własny własny cennik komitowaty.

Jeszcze Orłowski. Po co Orłowski wybrał się do Warszawy, tuż przed wykręceniem jego rękawicy, wykrywa się obecnie — jak pisze „Gazeta Narodowa”. — O! planował on nowy szantaż. Niejaka p. W., obywatelka z gub. grodzieńskiej, bawiąc w roku zeszłym w Abchazji, poznała tam przypadkowo Orłowskiego, któremu się zwierzyła z zamiarem przeniesienia się na stałe za granicę i prosiła o wyzwanie takiej instytucji, któraby za złożony kapitał „a fond perdue” dawała jej przywilej renty rocznej. Orłowski zajął się sprawą i kilkakrotnie wyzywał panią W. o wyjazd do Wiednia i udzielenie mu plenipotencji. Ale pani W. zwlekała. W początkach marca br. Orłowski nadeśłał pani W. nadzwyczajną świetną ofertę. Za 50.000 zł. zdanego kapitału miała pani W. otrzymywać 7.000 zł. rocznie dożywotniej renty, dostatecznie zabezpieczonej — radził jednak popieścić, dłuższą bowiem zwłoka może udermić korzystną transakcję. Kiedy i na to wezwanie odpowiedzieć nie otrzymał, zawiądał, że niecham udaje się za innymi interesami do Warszawy i prosi panią W. o

przyjazd, podając adres hotelu Brialot. Za nim pani W. zdecydowała się pojechać do Warszawy, a była już niemal gotowa zawieźć wiedeńskiemu adwokatowi-rodzokowi, na stałą uwiecznienie oszustwa.

Dr Józef Lubiez Orłowski osadzony został na IV korytarzu domu więziennego i siedzi w kabinie razem z Julianem Powiatowskim, sławnym oszustem, który, spieniewierzywszy znaczne pieniądze w Jekaterynowstau, podróżował następnie po Włoszech, Afryce i Ameryce i wreszcie jako „dyrektor stalowego trustu amerykańskiego” osiadł w Zakopanem i rozpoznał na wszystkie strony wydziać od zatwierdzonych ludzi znaczne sumy, przyskakując im posady z wielkimi płacami. Drugim towarzyszem niedoli Dr Orłowskiego jest niejaki Winniki, który jako „hrabia” i wydziać pieniądze pod pozorem małżeństwa. Kawaler orderu św. Grzegorza znalazł się więc w godnym śledztwa towarzyszu. Orłowski otrzymuje wikt więzienny, który mu jednak nie przypada do zęsta i dlatego, prócz, aby mu dawano leży wikt za pieniądze, które znalazłono przy nim w Warszawie. Ponadto za pieniądze pochodzą z wyzyk, przeto prochy o polepszenie wikt nie uwzględniono. Według otrzymanych z Wiednia wiadomości, sprawa kompetencji sądów krakowskiego i wiedeńskiego, co do sążenia Orłowskiego, nie jest jeszcze ostatecznie rozstrzygnięta. Dotąd sąd wiedeński postanowił przeprowadzić w Wiedniu rozprawę o te oszustwa, które Orłowski popełnił w Wiedniu. Najwyższy trybunał rozstrzygnie w tych daniach, czy także sprawa oszustwa na szkodę sp. adw. bezwzględnie w Wiedniu, czy w Krakowie rozpatrywać. Orłowski był już kilka razy przesłuchany przez sędziego śledczego Dr Marowski-go. W więzieniu zachętuje się spokojnie, lecz jest bardzo przychylny i ademonowany; przygotowuje się do obrony, bo chce się sam bronić (obok obrońcy z urzędu).

Od naszego sympatycznego atlety, pana Cyganiewicza, otrzymujemy następujący list: Warszawa, 21 IV. 1904.

Wielmożny panie Redaktorze!

Proszę przeprosić w „Nowinach” ogłosił, że teraz stanę do zapasów nie mogę po o statnich walkach z Mullerem i Kara Ala, który mię tak zmęcił, że mi mala arterya w płucah pękła. Teraz odbywam trątelug i spoczywam, aby potem godnie stanę do ma jęcia się w Krakowie odbył konkurs na p. piśnierze. Przejedź niż w czerwcu lub lipcu nie mogę stanę. O bliższych szczegółach doniosę. Zostaje z szacunkiem

Cyganiewicz Zbyszek.

Do wyjaśnienia należy wspomnieć, że Cyganiewicz pasował się niedawno w cyrku w Morawskiej Ostrawie z obrzydłym Turkem, Kara Ala, który dopuścił się w zapasach wielkich nieprawidłowości.

Zabawne nieporozumienie na plantach. Wczoraj w południe na plantach, na jednej z rogów w pobliżu kawiarni Janikowskiego, rozegrała się następująca scenka.

— Mircia, Mircia — woła jakiś stateczny jęmości.

— Na to wołanie z dwóch stron pojawiły się dziesięciolecia dziewczynka i mała pudzika.

— Czego pan chceś od mojej córki?

— Odbywa się gniewnie siedząc na tej samej ławce niewiasta.

— Ależ ja na suczkę wołam.

— Mój panie, to za grube żarty, psu nie daje się imion ludzkich!

— Sądzę raczej, że ludzom nie daje się psich imion — odparł właściciel pieska.

I miał słusność. W pieszczołowym zdrahianiu imion dechodząco do śmieśnej przesady.

Jak się z dalszej rozmowy okazało, owa

Mircia nosi imię Kazimierz, więc: Kazia, Kazuchna, Kaziechka lub Kazutka.

Lech skądzie Mircia, ułożenioma z mianem pudziki?

Koleżeńską przysługę postanowił oddać Barański, z zawodu kelner, awemu koleżeń i przyjacieli od serca Wojciechowi Piernowi, który miał właśnie w tym miesiącu odwiedzić karę w więzieniach tutejszych. Wszystko byłoby dobrze, bo Barański za Pierną zgłosił się do kary i począł za niego „cierpieć”, ale po kilku dniach wydało się, że Barański to nie Piernu, więc Barański wypuszczone na wolność, a Piernu będzie musiał karę odebrać. Barański pyta, co o skądono do tego stopka, tłuma czył się i przysięgał na „wszystkie świętości”, że Piernu „niema czasu na siedzenie”. Swoją drogą Barański za te przysługę koleżeńską przeszedł się w areszt.

Młły konkurent. W domu majstra p. R. byłbyś od pewnego czasu młodzieńcem przybyłym z Kiedzielska, celem praktyki w rzemiośle, chłopak podobno wesle szumnych rozdziałów. Wpadła mu w oko córka majstra pana Helena, młodzianka. Niestety, młodzieńca, mimo prędkość powierchności i jak zapewniał, gorących uczuć, spotkała odprawa. Młodzian, zawiązany w naderżach, jak wzięt do serca otrzymanego kosa, że postanowił się zemścić, a że za głównego sprawcę swego piękna uważał ojca pięknej jedynaczki, czyli przysięgę tręcia, jego więc postanowił zrobić ofarą swego rozgoryczonych, a tak osłonięto adrużonych uczuć.

Nie okmaląc swych zamiarów, skorzastał raz z chwili, by zaproponować niedoświadczonego testowi, którego spotkał w jednej z knajpek maleńka pijaltek.

Pan R. wzburzał się na razie, lecz wreszcie uległ próśbom młodego ożenielnika, chce tym sposobem załagodzić niezłąw odmowę swej jedynaczki.

Wiedza szła bombczaka za bombczaka... Wreszcie, w dobrych humorkach p. R. wraz z konkurentem i dwoma jego przyjaciółmi wsiadł do dryndy na rynek, aby nieco się po piwku przewietrzył, ile że majster trochę takiego przewietrzania potrzebował.

Zawlecił jednak pojazd znalazł się poza obrębem rogatki Wolskiej, gdy nagle trzej młodzieńcy, jak na dane hasło, rzucili się na nieposłuszniejszego szanśki p. R. i pobawczy go dotkliwie, wyrzucili z drożki do rowu, poczem szybko zawrócili ku miastu.

Po takim „wziewietrzeniu” się p. R. wytrzeźwiał i dołmękł się do domu. O przyczynę przez żonę miała kroniki policyjne.

Sprawę kierowaną na właściwą drogę, a młody konkurent odgrytkuje zapewne wraz z koleśkami za tak niewzkie udzieloną sobie satysfakcyę.

Złodziej kieszonkowy. Wczoraj aresztowano niejakiemu Feliksa Stefanika, fałse Kosmeckiego, który na 25 zł. tandecie skradł z kieszonki Jędrzejowi Szczepankowi, gospodarzowi z Król. Polskiego, pugilares z kwotą 3 ruble i kilka koron. Stefanik jest znanym złodziejem kieszonkowym i był już kilkakrotnie za kradzieże karany.

Dołinlarz w gwarze złodziejskiej nazywa się złodziej kieszonkowy. Ołóż wczoraj aresztowano niejakiemu Jędrzeja Waske, znanego złodzieja, karanego już kilkakrotnie za kradzieże. W policyi dziwił się niemiernie Waske, że go aresztowano, bo właśnie co wyszedł z domu, aby po „pracy” odpocząć, a tymczasem spotknął go agent policyjny i przytęszował go. Aresztowanie to w rozumieniu Waski było niesłuszne, bo przecież „jeszcze nie umierał”, a za poprzednie kradzieże „klawo już wyspał się w kryminalu”.

Aresztowanie oszustu. Oł kilku dni bawil w Krakowie niejaki Adolf Gross, który

Każy
nowy
Abonent 33

Nowin“ i „Kuryera Krakowskiego“

otrzymy bezpłatne premjum. Miesięczny nowy abonent otrzymy Album Sokole z 80 ilustr. Kwarta. abonent powie H. G. Wells „Gdy śpięcy się budzi” albo wesoła nowela „W naszej letniej stolicy”, półroczny bogaty „Ilustrow. Album Wawelu” którego cena bieżąca wynosi 4 koron.

trudnił się handlem domokrażym. Ponieważ do tat. policyi wpłynęły doniesienia o oszustwach popełnionych przez Gressa, dlatego zaarrestowano go i jak się okazało Gress popełnił kilka oszustw na szkodę różnych większych firm przez to, że pod fałszywymi nazwiskami sprowadzał towary, które spieniężał, a pieniądze za pobrane towary nie płacił. W ten sposób dopuścił się oszustwa na szkodę firmy Braun w Wiedniu w kwocie 200 koron, a nadto na szkodę kupca Wschitnizera ze Zbaraża i wielu innych. Przez cy Gressowski toczy się w dalszym ciągu śledztwo policyjne.

Podpękanie lekarzy. Znany i ceniony w naszym mieście lekarz dr Jan Raczynski, członek redakcji „Przeglądu lekarskiego”, mianowany profesorem uniwersytetu lwowskiego i szacelnym lekarzem w szpitalu św. Zofii, opuszcza w tych dniach nasze miasto i przenosi się do Lwowa. Wczoraj wieczorem odbyła się na cześć dra Raczynskiego uczta koleżeńska.

— **Cyrk a nauczycielskie podgórskie.** Na dzwiny „pomysł” wpadli pp. nauczyciele z Podgórz. Oto mają zamiar urządzić z dnia 24 szkolną „wycieczkę naukową” do cyrku. p. Bektowa!! Oprócz wielu ciekawych aparatów odnieść młodzież i to korzystać, że poduczy się języka” niemieckiego z blażen- skich dowcipów kłownów cyrkowych. Za o- sobne przedstawienie mają podobno Bektowa zapłacić 180 guldenów i zarządzić składkę między dziećmi na ten cel!! Niepojętem jest wprost to popieranie szwabskiego cyrku. Pp. nauczyciele nie mieli dość energii i o- choty, aby zaprowadzić dzieci do teatru, lub urządzić dla niej choćby wycieczkę za miasto, ale do cyrku, na to znalazł się czas i ochota. Wielu nauczycieli okazywało jawną niechęć temu projektowi, ale podobno kilku dyrektorów było za szwabsko-cyrkową uciechą. Mamy nadzieję, że pp. nauczyciele poruczą myśl tę skandalicznej artystyce- ckiej wycieczki, w przeciwnym razie o- patrzmy tę notatkę jeszcze kilku kome- ntarami. Na wyrazie anarchizmu kopowanie tury cyrkowej Bektowa, publiczność nasze winna wogóle odpowiedzieć abstenencyą w u- częstniczeniu do cyrku, a nie wodzić dzieci do niego.

— **Policyja podgórska, która opiekuje się takie Karuziemer, wysiedziła i przyszedła woda młodych, a niebezpiecznych złodziei.** Jana Jodłowskiego i Jana Dybla, którzy w czasie świąt wielkanocnych żydowskich spełni- li szereg śmiałych kradzieży, robiących sklepy lub szpitale.

— **W kaplicy OO. Redemptorystów w Podgórzu skradzione w lutym br. 8 stołków i świece.** Sprawę wykryto dopiero wczoraj w osobie niejakiego Franciszka Popkiewicza, bukiarza z Nowej Wsi Narodowej, który chciał powtórzyć kradzież, kradnąc znów 2 stołki. Przyszedłszy tymczasem się, że stołki znalazł i chciał je oddać na policyę, ale właśnie policyja mu w tem przesko- dziła.

— **Jubilusz pedagoga.** Dyrektor szkoły ludowej w Piaszowie, p. Wojciech Salawa, obchodził w tych dniach 40-letni jubileusz pracy nauczycielskiej. Celem uczczenia szczy- łego pedagoga urządził nauczycielstwo pod- górskie pod kierownictwem p. dyr. Jodłowskiego uroczystość jubileuszową d. 9 maja w sali Szkoła podgórskiego.

— **Zbłąkana kura.** Jakś student gimna- zyalny przyniósł na eksperyment policyi pod- górskiej zbłąkaną kurę. Stronakzy właściciel może się także po nią zgłosić i to jak naj- prędzej, bo policyja nie ma osobnego fundu- szu dla zbłąkanych zwierząt.

† Piotr Chmielowski

Lwów. Pogrzeb ś. p. Chmielowskiego odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 3 po południu. Prezydent miasta, Związek lite- racki, rektor ks. Fijałek Tow. Mickiewi- cza, Ossolineum, Czytelnia akademicka, złożyły kondolencje wzdwie po zmarłym znakomitym uczonym.

Ostatnią pracą Chmielowskiego była pra- ca o Kasprowiczu.

Nauka polska i społeczeństwo ciężką poniosły stratę.

Trawiony od lat 20 gruźlicą płuc, ale niestrudzenie do ostatka dni swoich pra- cujących, zmarł nagle na paraliż serca prof. Chmielowski.

Był to człowiek na wskroś szlachetny i pracownik wytrwały, patryota wyprobo- wany. Umysł nie tyle lotny, ile gruntowy analityczny, krytyk nie bardzo subtelny — wynagradzał te braki sumiennością ba- dań i dążeniem do obiektywności czyli bezstronności. Jako metodyczny historyk, jego pedagog, niepomierne położył zasłu- gi — a ktośkolwiek interesował się no- wszym ruchem literackim, nie mógł się obejść bez jego prac, zwłaszcza historyi dwudziestolecia (a potem trzydziestolecia) literatury i umysłowości polskiej. Był on niejako polskim Brandesem.

Człowiek niezłomnych zasad ś. p. Piotr Chmielowski wyznawał filozofję pozytyw- ną, był uczniem Taine'a i wiernie ścisły ści- śleń, postępowej, naukowej myśli.

Ś. p. Piotr Chmielowski urodził się w 1848 r., był uczniem szkoły Główniej w Warszawie. Jako autor filozoficznych pra- cał się szybko poznał. Od roku 1880 wy- dawał „Alteum”. Prześledzając przez rząd rosyjski (za odbywanie tajnych wykładow literatury) musiał wyjechać i przebywał dłuższy czas w Zakopanem, skąd go w 1903 powołano na uniwersytet lwowski.

Gdy w r. 1883 został zamianowany profesorem literatury polskiej na uniw. warsz., nie przyjął katedry, bo nie chciał wykładać po rosyjsku. Ten waty, choćby człowiek miał duszę nieugiętą — w War- szawie nie było wysoko standard narodowej idei, służąc wiernie społeczeństwu.

Był szczerym bojownikiem narodowej idei zawsze i wszędzie i siedł w pierw- szym szeregu szermierzy.

Z prac jego wymienić należy: „Geneza fantazy”, „Kremer i Taine”, „Kobiety Mickiewicza, Słowackiego i Krasińskiego”, „Zarys najnowszej literatury polskiej”, „Nasza literatura dramatyczna”, „Nasi powie- ściopisarze”, „Najnowszy dramat polski” i wielką, 6-cio tomową Historię literatury pol- skiej, wyszłą w Bibliotece dzieł wybory- wych. Prócz tego pozostawił mnóstwo wste- pów, przedmów, życiorysów i rozpraw, drukowanych oddzielnie w najrozmaitszych czasopiśmiech.

Cześć jego pamięci!

Koniec strejku kolejowego.

Strejk trwa dalej. Aby budzić w części podjęć cesar, rząd węgierski — za zwo- łaniem rządu — użył pułku kolejowego Eisenbach und Telegraphen Regiment. Pułk ten liczy 1200 ludzi, a ponieważ wszystkie rezerwy zostały powołane, liczyć będzie maksymalnie 3000 ludzi. Pułk ten stacyo-

nowany w Korneuburgu, znajduje się już w drodze do Pasteru (patrz interpelacyę w Radzie państwa).

Naturalnie, ten pułk nie wystarczy. Wieg rząd węgierski, aby złamać strejk, musi o powołaniu wszystkich rezerwistów, którzy pełnią służbę na kolejach — i odo- mierzaniu ich do tejże służby. W ten sposób nawet wielu strajkujących musiałoby pełnić służbę. Tak postąpił dwukrotnie ongi rząd włoski w 1898 i w 1902 r. Ale rząd włoski sprzedawał zawsze strejk, i działał, by ten nie był zorganizowany.

Ogłoszenie mobilizacyi podzieliło w pierw- szej chwili bardzo deprymujące. Obecnie podnoszą się głosy za oporem przeciw mobilizacyi. Dzienniki uwa- żają opór za wykluczony. Stronnieco niezwłocznie postanowili wydać odezwę, w której w interesie kraju wywa straj- kujących do podjęcia pracy.

W sobotę popołudniu jeszcze sytuacja była bardzo groźna.

Pr. Tisza zapowiedział w sejmie, że be- dzie działał energicznie i istotnie chce zła- mać strejk siłą. Telegraf donosi, że wojs- ko uderzyło na obóz strajkujących. Obóz ten znajduje się za miastem 40 minut drogi koleją elektryczną. Na wielkiej łące postawiano tam stoły i ławy. Do obozu nie wpuszczają kolejarze nikogo, kto nie byłby legitymnie legitymowany kolejarzami. Kierownikiem strejku jest szef stacyi Sar- kany.

Komitet strejkowy trzynastu, obawiając się policyi, wybrał już dalszy zastępcę komitet (na wypadek aresztowania) i u- krył kasę, zawierającą 20.000 koron.

Budapeszt. Rokowania trwały do późnej nocy. Pos. Oetvoes udał się w nocy do mi- nistra handlu i prosił o wstrzymanie dalszych zarządzeń aż do otrzymania odpowiedzi strej- kujących w sprawie przyjęcia koncesyi rzą- du. Minister handlu zgodził się na to strej- kujący jednak uważali przyznane koncesye za niedostateczne i uchwalili wytrwać w strejku.

Budapeszt. O godzinie 12 i pół po- łudniem zjawił się poseł Vacsanyi w o- bozie strejkowym i konferował z komite- tem w sprawie, czy strajkujący gotowi by- li przedłożyć swą sprawę do rozstrzygni- ecia neutralnej komisji, której uchwały byłyby miaojadnymi. Tymczasem zjawił się poseł Hellay i oświadczył w imieniu rządu, że rząd pod żadnym warunkiem nie zgodzi się na zwolnienie neutralnej ko- misyi. Rząd powiedział swe ostatnie słowo i nie wdaje się w żadne dalsze roko- wania. Tymczasem naszedł oddział po- lycyi pieszej w sile 100 ludzi, a z tyłu po- za obozem ustawili się dwa szwadrony huzarów, oraz liczna policyja konna.

Budapeszt. Popołudniu o 2 rozpoczę- ła się akcyja wojskowa celem o- dzienienia obozu strajkujących. Z jednej strony nadeszły dwa szwa- drony huzarów, z drugiej strony sto- łąca piechota rozzerwała oparka- nienie. Następnie zaczęło się ścisłanie strajkujących w jeden kąt. Położenie jest bardzo groźne. Do starcia nie przyszło, ale obawiają się zająć bar- dzo poważnych.

Budapeszt. Przy nadzwyczajnych zarzą- dzeniach policyjnych i wojskowych wczoraj po południu rozwiązano obóz strejkowy. Strajkujący nie stawiali żadnego oporu. Dy- rektor policyi Rudjay ze szacnym zastępem urzędników policyjnych pojawił się na mie- scie i oświadczył, że aresztuje przywódcę strejku, Sarcanę, za podburzanie i obrzę- majestatu. Dyrektor zwrócił się następnie do strajkujących z upomnieniem, by nie sta- wiali oporu władzy, ponieważ w przeciwnym

Wszyscy
PP. Abonenci

NOWIN

mogą korzystać z biura bezpłatnej porady prawnej (w niedzielę od 10—12 w poniedziałki i czwartki od 5—6 popołudniu) jakoteż z bezpłatnej wypożyczalni książek (w niedzielę od 12—2 i w czwartki od 12—2 w poł. tygodnia w wybitnym dziale polskiej, niem. i francuskiej Biblioteka została świeżo uzupełniona).

razie wydane będą najostrejsze zarządzenia. Następnie władze wojskowe wszystkim tym kolejarzom, którzy należą do rezerwy, doręczyły wezwania do stawienia się do służby wojskowej.

Budapeszt. Po rozwiązaniu obozu strajkowego udał się członkowie komitetu strajkowego do klubu demokratycznego i wystosowali do posła Vacsyniego pytanie, co mają obecnie uczynić, czy dalej strajkować, czy zawrzeć pokój? Vacsyni wyślosował do nich przemowę, w której zaznaczył, że rozwiązanie obozu strajkowego zmieniło zupełnie sytuację, gdyż teraz, kiedy komitet nie może się porozumieć z strajkującymi, komitet dążyłby po dyktatorską i przez to straciłby i tak już niewygodną sympatię u publiczności. Dlatego radził zawrzeć pokój. Pierwszy krok w tym duchu uczynił już stronnictwo Kossutha, ponieważ przyszedł popierać żądania strajkujących w sejmie wszystkim regulaminowo dopuszczalnymi środkami. Do tego postanowienia przylączył się zapewne wszystkie stronnictwa opozycyjne.

Niechaj komitet strajkowy uda się do ministra handlu i zawiadomi go o swych zamiarach pokojowych. Niechaj żądają od ministerstwa pisemnego potwierdzenia, że rząd przyjmie i wypełni do możliwych granic życzenia strajkujących.

Wszyscy członkowie komitetu strajkowego oświadczyli się za tą propozycją i podpisali w myśl tego dotyczące oświadczenia.

Jest to zatem faktyczne zakończenie strajku. Nie ulega wątpliwości, że strajkujący od niedzieli, względnie poniedziałku powrócą do pracy.

Rada państwa.

Wniosek nagłe i interpelacje w sprawie kolejarzy.

Wiedeń. Młodzieńcy i radykali czasami dopiero po rozpoczęciu posiedzenia weszli do sali. Poruszył Kiofacz. Choc i Fressl witał prezydenta Vettera okrzykiem „watydy się pan” itp.

Izba przystąpiła do doświadczonego odczytania wplywa.

Wnioski nagłe przedłożyli między innymi pos. Selchmayer w sprawie nocyca i polku kolejącego wobec strajku kolejarzy na Węgrzech, pos. Daszynski w sprawie uregulowania emigracji, pos. Romaneuk w sprawie rozporządzenia namiestnictwa, przeszkadzającego emigracji sezonowej do Prus.

Interpelacje wnieśli p. Hanneich i tow. w sprawie użycia wojska przeciw strajkowi kolejarzy na Węgrzech; Breiter i tow. wnieśli interpelację, w której, wskazując na strajk kolejarzy na Węgrzech, domagają się spełnienia żądań kolejarzy austriackich, oraz druga interpelacja w sprawie upaństwowienia kolei północnej.

Wojna rosyjsko-japońska.

Nowa strata rosyjska.

Parý. „Echo de Paris” donosi z Petersburga, że doniesienie namiestnika Aleksiejewa, jakoby 166 parowa rosyjska natrafiła na własną mine, wywołuje wątpliwość i przypuszczenia, że łódź parowa zginęła od miny japońskiej.

Parý. Agencja Havasa donosi z Petersburga: Krąży tutaj pogłoski, że Japończycy pomeśli nad rzeką Jalu kłeskę. Pogłoski to nie znalazły dotychczas potwierdzenia.

Z kolei państwowych.

Lwów. Franciszek Osak, robotnik konserwacji kolei w Rzeszowie, który przez 25 lat nieprzerwanie i wzorowo pełnił swoje obowiązki i na samem miejscu, otrzymał w dniu swego jubileuszu od swojej dyrekcji zaszczytne uznanie i remuneration w kwocie 200 kor.

Bankiet przemysłowców.

Wiedeń. Wczoraj wieczorem odbył się bankiet na cześć przybyłych uczestników kongresu wielkich przemysłowców, na który przybyli: minister skarbu, liczni wyżsi urzędnicy, burmistrz Lueger, oraz wielu krajowych i zagranicznych przemysłowców. — Prezydent wystawy, Kraus, mówił trzykrotnie okrzyk na cześć cesarza, a w toaście, jaki przylem wygłosił, wyraził życzenie, aby sędziwemu monarsze, który z taką wielkoдушnością i poświęceniem stara się o rozwój i pomysłowość swoich ludów, danej było zobaczyć owoce swej pracy. Następnie wygłosił mowę minister skarbu, który zakończył toastem na cześć postępu ekonomicznego i jego przedstawicieli.

Wyjazd ang. następcy tronu.

Wiedeń. Książęca para Wali odjechała dzisiaj rano z Wiednia do Słudgardu. Na dworcu zjawili się cesarz, poseł angielski w Wiedniu z małżonką i z personelem poselstwa, księstwo Koburg. Cesarz pożegnał serdecznie parę książęcą, przyczem ucałował rękę księżnej.

Na uniwersytecie praskim.

Praga. Z powodu konfliktów jakie się wywołały powtórzyły na technice niemieckiej; rektor techniki czeskiej zabronił studentom czeskim udawania się w boretach czeskich do biblioteki wspólnej, znajdującej się na technice niemieckiej, z zastrzeżeniem, że rektor techniki niemieckiej wyda taki sam rozkaz dla studentów niemieckich.

Różne wiadomości.

Wystawa spirytusowa w Wiedniu. Wczorajsze nasze telegraficzne sprawozdanie o otwarciu tej wystawy uzupełniamy kilkoma jeszcze szczegółami. Podczas „czerde” na wystawie spirytusowej arocykiście Franciszek Ferdynand zwiędł także oddział galicyjski, gdzie mu przedstawiono prof. Steingraba, posła do sejmiku bukowieńskiego p. Wisłoczki, oraz pp. Fr. Bandrowskiego i dyrektora Zygmunta. U prof. Steingraba informował się arocykiście o stanie gorzeł w Galicji, o wielkości produkcji i eksportu, a także o produkcji ziemniaków i okazał wielkie zainteresowanie. Prof. Steingraber oświadczył, że produkcja gorzeł w Galicji wynosi rocznie 620 000 hektolitrow i ciągle się zwiększa. Co do eksportu, rzekł, iż z każdym rokiem jest coraz większy. Także produkcja ziemniaków prowadzona jest intensywnie, a gatunek ich z każdym rokiem jest lepszy.

Na oddziale galicyjskim wystawy likierów dowiadywał się arocykiście o stan ich produkcji. Dyk. Rosner zwrócił uwagę arocykiście na fabrykę arocykiście Rainersa, dra Zdunina i Schwennfelda. Następnie obejrzał arocykiście więź z flaszek likierów, ustawioną przez firmę Baczewskiego ze Lwowa i rozmawiał z p. Baczewskim, którego mu przedstawiono.

Dział galicyjski składa się z sześciu grup. Pierwsza grupa zawiera dział gorzełniczy. Ważło w niej udział 300 wystawców. Okazy surowych plodów, z których się wyrabia wódka w przetwarzaniach ich, aż do gotowego spirytusu. Wzorowy jest zbiór p. Delkowskiego z Nowej wsi. Z postępowem gorzełnictwem idzie ręką w rękę postępową uprawa ziemniaków.

Druga grupa poświęcona piwowarstwu. Wzięło w niej udział 10 większych galicyjskich browarów zbiorowo.

Trzecia grupa prof. Steingraba. Można ją nazwać naukowym streśczeniem wystawionym okazów całego działu galicyjskiego, jego głowa.

Czwartą grupę zajmują okazy szkoły gorzełniczej przy akademii dublińskiej.

W grupie piątej znajduje się wystawa polskiego towarzyszącego gorzełniczego we Lwowie. W tej grupie miedzi się też osoba wystawca dóbr Rzemień p. Szakiewicza.

Szóstą grupą obejmuje wystawę zbiorową wytwórców likierów galicyjskich i wódek, mianowicie fabryk: arocykiście w Iedenboku, dr Zdunina w Rabie, hrabiny Dobrowiejskiej w Bolanowicach, Szwanfelda w Tarnowie, hr. Potockiego w Łaniewcu i Hawliki w Krakowie, który wystąpił z młodami i nalewkami, rozumie się wyborem.

Główny obiekt „Zbiorowej” Wystawy galicyjskich gorzełniczych rolniczych co do części architekturalnej dzielił prof. Pokutyński i Jana Raski naczelnicy. Szkoły przem. (ponyżej i projekt jest J. Raski a część konstrukcyjną i szczegóły architektoniczne obrobił prof. Pokutyński). Ogrod dekoracyjny komponował i w szczegółach opracował Jan Raska w stylu swajskim, opartym na motywach ludowych. Dekoracje według tych wzorów wykonałi uczniowie oddziału artystycznego pod kier. prof. Mikulskiego.

Figure, przedstawiająca przemysł spirytusowy, komponował i modelował również p. J. Raski.

Cały ten obiekt już podczas ustawiania budził wielkie zainteresowanie u obecnych fachowców i publiczności.

Hymn na cześć dzielnego dziennikarza, który się bardzo przydał jako nanka dla penych krakowskich reporterów, zamieszcza monachijka „Jugend”. „Hymn” ten odnosi się do znanej wojennej przygody współpracownika londyńskiego dziennika „Daily Mail”, który towarzysząc wyprawie angielskiej do Tybetu, zaskoczony przy planie korespondencji przez Tybetyńczyka, chociaż otrzymał 12 ran, jeszcze z łazaretu wysłał korespondencję do swego dziennika. Podniósł go utwór w doskonałym niemal przekładzie polskim opiewa, jak ustepuje:

„To mi dopiero jest dziennikarz, co choć zraniony na rany karę, wciąż siedzi i pisze! Pan Candler właśnie z „Daily Mailu”, jest takim dzielnym — przyjaciele! On siedzi i pisze. Aż tu wpadają straszni lami i wazytło rąbią na salami, on — siedzi i pisze. W czerpej poszedł mu kalsmar, rąbią go w głowę, krzykząc: „Na masz”, on siedzi i pisze. W rękę odłówek z braku pióra, choć w brzucho już niejedną dziurę, on siedzi i pisze. Odłówek któryś cisną padale, lecz krew jest jeszcze i jest — palec, więc siedzi i pisze. — Zabranj potem do szpitalu, współmartw pan ów z „Daily Mailu” znowu siedzi i pisze. Nim nowy kłóczy się wnuzyr, piękny ów obraz się powtórzy: Pan Candler pisze!”

W teatrze miejsc. dnia 24 bm. Poskromienie złoczyńcy, komedya w 5 aktach a 6 obrazach W. Szekspira.

Bahytza, logaty szlachcie

z Balwy	Pp. Broniec
Katarzyna, jego córka	„Lutowska
Bianka, jego córka	„Olchowca
Vincentio, stary szlachcie	
z Prz	„Sigowski
Lucenatio, jego syn	„Leszczyński J.
Petrachio, szlachcie z W.	
zom	„B. Leszczyński.
Granio	„Jodhwa
Horzenio	„Zawieski
„Bahy Lucenatio, służby Petrachia i parolowie	
Bahytzy	

Wydanictwo to, ozdobne a nadzwyczaj ładnie, jest niezbędne dla każdego interesującego się wojną na dalekim Wschodzie. Zawiera mapy, plany, portrety, wszelkie objaśnienia, opisy, 30 ilustracji. Cena 10 et.

WOJNA

rosyjsko-japońska

księga obrazkowa w zeszytach po 10 et. (wydawnictwo „Ilustracji” Polskiej) ukazała się w obiegu i jest do nabycia we wszystkich agencjach i karczmach

NOWA Restauracja Żywiecka

otwarta przy ul. Basztowej l. 27 (róg Pawiej)
podaje wszelkie potrawy i przekąski na świeżym maśle zdrowe
i po umiarkowanej cenie.

Piwo i porter żywiecki

na szklanki, jak również wszelkie wina i wódki.

Usługa rzetelna i szybka.

Zarząd piwiarni żywieckiej.

402 2-2

ZMIANA LOKALU.

KRAWIEC

Antoni Sadowski i Syn

Kraków, ulica Floryańska L. 32, parter

połącza Stancowej P. T. Publiczniści swó rachunki w roku 1882

131 6-23 MAGAZYN SUKNA I KORTÓW

Wielki wybór materiałów z pierwszych fabryk
angielskich najwięcej renomowanych.

Wykonanie gustowne i tanie.

Higienowo uprawniona

FABRYKA WÓD MINERALNYCH I SZTUCZNYCH i SPECYJALNIE LEZNICZNYCH

pod firmą

K. Rząca i Chmurski

w Krakowie, ulica św. Gertrudy l. 4

wyrobili pod kontrolą Komisji Przemysłowej Tow. Leń. Krak.

połączono przez toż Towarzystwo

Wody mineralne odpowiadają składom chemicznym, jak:
Woda bilńska, Gieszhühlerka, Sileraka, Vichy, Marten-
badka, Homburg, Kissingen, tudzież specjalne leznice,
jak: lilowa, bromowa, jodowa, żelazista, kwasna oraz wody
leznice normalne z przepisu prof. Jaworskiego.
Sprzedawca częstokwa w aptekach i drogeriach. Cenniki na
żądanie franco.

Po sp. Antonim Królikowski

przy ul. Grodzkiej l. 35. I. p. zupełna wyprzedaż
wszelkich wrobów krawieckich, jako to: fater męskich i dam-
skich, mufek, bosa, czapek męskich i damskich, blamów i skórek
po najniższych cenach.
Przejmuję się także agnoscenia o nabytę tego interesu do
16-go kwietnia pod korzystnymi warunkami. 884

Wydawca: Lucyna Szczepańska. Redaktor odpowiedzialny: Ludwik Szczepański.

HANDEL

LEONA SYKUTOWSKIEGO

Kraków, ulica Szewska l. 31.

połącza obecną najwięcej:
Bakalie, Figi, Prunelki, Sławi,
Czerwca, Marmolady owocowe,
Owoce suszone na kompoty,
Lecyryny suszone i konserwy,
z jarzyn, Kompoty, Konfitury,
Miod pryszny przedzi, Ogórki
kiszone, Konserwy, Rydz,
marmurowane i kiszone, Masło
tuchenne i deserowe, Sery,
wzraskie, laryary kolonialne,
Hamy, Koniki, Wodki i Li-
dierzy, Fuzage oraz wszelkie
Wina.

Zlecenia zamawiające wykonuje odcwala.

Jedyny najtańszy
skład zegarów i
zegarków poleca
IGNACY CYPRIS

Kraków
Floryańska 49.
Bogato ilustro-
wane ze cennik-
iem i opłatnie.
265

Robotników rolnych

tudzież wszelką służbę do-
starcza koncesyonow. biuro

W. Gancarczyka

w Kalwaryi, Żebrzdowskiej.

Na służbę!

Powozy i Remizy na
służby, chwały, spaceru i po-
lowania wynajmuje najtaniej

w Krakowie 11114
P. GUZIKOWSKI

Brzozgórki 41, telefona 336.

Większej dostawy mleka

poszukuje

ZARZĄD MŁECZARNI

3-3 E. Dobrzyńskiej 452

Kraków, ul. Stawkowska 12.

SCHAMPOOING PETROLE

354(7) czysty, zapobiega wypadaniu i rozrzedzeniu włosów

Wiskida Remi. Kraków, Plac Maryacki.

Perfumerye. — Fabryczny skład grzebieli.

Do PP. Właścicieli dóbr ziemskich, Fabrykantów, Kupców, przemysłowców itp.

Głównie skomercjonowania wakujących posad wydany zo-
stanie nakazem podpiętanego Wydawnictwa. wykaz
wolnych posad i służb rządowych, publicz-
nych i prywatnych. Upraszam i załam o żakwa we
nadzwanie odnosnych zgłoszeń, które bezpłatnie i z
władcznością umieszczam w wykazach. Na żądanie
odsyłać bezpłatny listy zgłaszających się według po-
danego adresu. Wykazy wolnych posad wyjdą z dniem
15 kwietnia b. r. „Informator” Wydawnictwo pra-
ktycznych wykazów, Kraków, ul. Szpileńska 34.

BIELIZNE BIAŁA i KOLOROWA

ze słynną marką lwa poleca w wielkim wyborze

MAGAZYN NOWOŚCI

A. Skórczewskiego i Polakiewicz

Kraków, ul. Floryańska l. 13.

Drukarnia Iosera Fiszera w Krakowie. Polojg 412.